

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 30/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2010 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (HE 152/2010 vp).

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta, maa- ja metsätalousvaliokunta sekä ympäristövaliokunta ovat antaneet asiasta lausunnot (PeVL 37/2010 vp, MmVL 21/2010 vp, YmVL 20/2010 vp), jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen
- teollisuusneuvos Petteri Kuuva ja hallitusneuvos Anja Liukko, työ- ja elinkeinoministeriö
- budjettineuvos Petri Syrjänen ja neuvotteleva virkamies Seija Kivinen, valtiovarainministeriö
- lakimies Anne Backman, Energiamarkkinavirasto
- tutkija Juha Kiviluoma, Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT
- maaneuvos Viveka Eriksson ja eurooppaoikeuden päällikkö Michaela Slotte, Ahvenanmaan maakunnan hallitus / Ålands landskapsregering
- Pekka Kärnä, Bio Force One Oy

- hallituksen puheenjohtaja Jyrki Heilä, Biovakka Suomi Oy
- liiketoiminnan suunnittelujohtaja Christer Paltschik, Gasum Oy
- toimitusjohtaja Martti Lipponen, Lahti Aqua Oy
- toimitusjohtaja Lauri Luopajarvi, PVO-Innower Oy
- elinkeinopoliittinen asiamies Mats Nyman, Akava ry
- johtava asiantuntija Mikael Ohlström, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asiantuntija Niina Honkasalo, Energiateollisuus ry
- asiamies Ilpo Mattila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- energia- ja ilmastopäällikkö Ahti Fagerblom, Metsäteollisuus ry
- ympäristöekonomisti Sampo Seppänen, Suomen Yrittäjät
- johtaja Martti Kätkä, Teknologiateollisuus ry
- toiminnanjohtaja Pekka-Juhani Kuitto, FINBIO — Suomen Bioenergiayhdistys
- toimitusjohtaja Markku Salo, Jätelaitosyhdistys ry
- projektipäällikkö Ari Lampinen, Suomen Biokaasuyhdistys ry
- toimitusjohtaja Hannu Kauppinen, Suomen Kaasuyhdistys ry
- toimitusjohtaja Jukka-Pekka Ranta ja projektipäällikkö Kari Perttilä, Suomen Sahat ry
- toiminnanjohtaja Anni Mikkonen, Suomen Tuulivoimayhdistys ry

- ilmastovastaava Venla Virkamäki, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- professori Jarmo Partanen, Lappeenrannan teknillinen yliopisto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta.

Lailla tuettaisiin tuulivoimaan, biokaasuun ja puupolttoaineeseen perustuvaa sähkön tuotantoa. Sähkön tuottaja osallistuisi sähkömarkkinoille ja saisi sähkön markkinahinnan tuottamansa sähkön myynnistä. Laissa säädetyn syöttötariffijärjestelmän mukaisesti sähkön tuottajalle, jonka voimalaitos on hyväksytty järjestelmään, maksettaisiin määrääjän tukea sähkön tuotantokustannusten ja kyseisen energialähteen markkinahinnan tai vaihtoehtoisen polttoaineen kustannusten välisen erotuksen kattamiseksi. Maksettavan tuen suuruus vaihtelisi sähkön markkinahinnan tai päästöoikeuden hinnan perusteella. Hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään edellyttäisi, että sähkön tuotannolle on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset. Lisäksi voimalaitoksen tulisi täyttää sijaintia, säh-

kötehoa ja käyttöönoton ajankohtaa koskevat sekä muut vaatimukset. Syöttötariffijärjestelmään voitaisiin hyväksyä uusia voimalaitoksia, kunnes järjestelmälle asetettu uusiutuvien energialähteiden lisäystä koskeva tavoite on saavutettu. Tämä rajoitus ei kuitenkaan koskisi metsähaketta polttoaineena käyttäviä voimalaitoksia.

Laissa säädettäisiin myös syöttötariffijärjestelmän ulkopuolelle jäävien uusiutuvien energialähteiden kiinteästä sähkön tuotantotuesta. Maksettavan tuen suuruus pysyisi vakiona.

Sähkön tuotantotuet rahoitettaisiin valtion talousarviosta. Lakiehdotus liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Lain voimaantulo edellyttää, että Euroopan unionin komissio on hyväksynyt lakiehdotukseen sisältyvät valtiontuet.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Lähtökohdat

Euroopan unionin tavoitteena on nostaa uusiutuvan energian osuus 20 prosenttiin energian loppukulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. Suomen kansalliset velvoitteet perustuvat tältä osin ns. RES-direktiiviin¹, jonka mukaisesti Suomen tulee nostaa uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta 38 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää uusiutuvan energian lisää-

mistä 38 TWh:lla. Nyt esitetyllä tukijärjestelmällä on keskeinen rooli tavoitetta täytettäessä. Tuulivoiman osalta syöttötariffin avulla katettaisiin koko arvioitu lisäyspotentiaali (6 TWh).

Talousvaliokunta toteaa, että esitetty tukijärjestelmä muodostaa yhden keskeisen osan uusiutuvan energian lisäämisen edistämiskeinoista. Järjestelmä on pyritty luomaan mahdollisimman

¹ Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi; 2009/28/EY

markkinaehtoiseksi ja muut edistämistoimenpiteet, kuten päästökauppajärjestelmän, huomioonottavaksi. Sen avulla pyritään kustannustehokkaasti edistämään uusimman teknologian käyttöönottoa. Samoin on olennaista, että järjestelmä on määräaikainen. Lähtökohtana tulee olla, että tukijärjestelmän kattama uusiutuvan energian tuotanto on kannattavaa viimeistään määräajan päätyttyä.

EU:n valtiontukisääntely asettaa tukijärjestelmälle tiukat raamit. Esitetystä järjestelmästä on pyritty tekemään, EU:n valtiontukisääntely huomioon ottaen, mahdollisimman yksinkertainen ja kustannustehokas. Tämän vuoksi on lähdetty mm. siitä, ettei käytettyjen voimalaitososien kierrättäminen ole sallittua, ettei biokaasulaitosten tariffitasossa voida ottaa huomioon ns. porttimaksuja ja että syöttöjärjestelmään pääseminen edellyttää mahdollisten investointitukien takaisinmaksamista. Edellä esimerkkeinä mainittujen muutosten salliminen edellyttäisi EU:n valtiontukisääntöjen mukaisesti tavoitehinnan ja muuttuvan tuotantotuen tason porrastamista, mikä puolestaan tekisi järjestelmästä monimutkaisemman ja samalla hallinnollisesti raskaamman ja kalliimman.

Syöttötariffijärjestelmä muodostaa vain osan uusiutuvan energian tukijärjestelmästä. Esimerkiksi syöttötariffijärjestelmän ulkopuolelle rajattuihin alle 100 kilovolttiampeerin generaattoreita koskeviin hankkeisiin on mahdollista saada investointitukea. Saatu investointituki ei ole esteenä esityksessä tarkoitettulle kiinteälle sähkön tuotantotuelle.

Valiokunta toteaa, että uusiutuvan energian lisäysvelvoitteen täyttäminen edellyttää nopeita toimia. Tämän vuoksi on olennaista, että järjestelmä saadaan mahdollisimman pian toimintaan. Ottaen huomioon, että valtiontukeen vaikuttavien muutosten tekeminen edellyttäisi komissiossa edelleen vireillä olevan valtiontukinotifikaatiomme muuttamista, pitkittäisivät järjestelmään nyt tehtävät muutokset sen käyttöönottoa entisestään. Tämän vuoksi valiokunta katsoo, ettei tukijärjestelmän katteeseen ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista puuttua. Tämä ei poista tarvetta jatkoselvityksille, joissa muutostarpeita

tulee harkita kattavien kustannus-hyötyanalyysien avulla. Järjestelmän mahdolliselle laajentamiselle antaa pohjaa komission tuleva päätös nyt esitetyn järjestelmän EU:n valtiontukisääntelyn mukaisuudesta.

Keskeiset muutosesitykset

Tariffijärjestelmään hyväksyminen. Voimalaitos voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään, jos laissa säädetyt yleiset ja erityiset edellytykset (7—11 §) täyttyvät. Edellytysten täyttymisen arviointi on mahdollista vasta siinä vaiheessa, kun voimalaitosinvestointi on tehty. Asetetut edellytykset ovat pääosin hyvin yksiselitteiset, eikä niihin liity harkintavaltaa kuin tuotannollisten ja taloudellisten edellytysten täyttymisen arvioinnin osalta.

Valiokuntakäsittelyn aikana on tuotu usealta taholta esille perusteltu huoli siitä, ettei erityisesti kalliiden tuulivoimainvestointien uskota lähtevän liikkeelle, mikäli vaarana on, ettei voimalaa sen valmistuttua hyväksytäkaan syöttötariffijärjestelmän piiriin. Tämän vuoksi valiokunta esittää, että lakiin lisätään uusi 17 §, jonka mukaisesti Energiamarkkinaviraston tulee sähkön tuottajan pyytäessä antaa sitova ennakotieto siitä, täytyvätkö sähkön tuotannolle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset. Ennakotieto olisi voimassa enintään 2 vuotta.

Kokonaiskiintiö. Syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä rajoittaa myös 6 §:ssä säädely energialähdekohtainen kokonaiskiintiö. Kiintiön kokonaismäärän lähestyessä saatetaan joutua tilanteeseen, jossa hakemuksia on käsiteltävänä enemmän kuin niitä lain mukaan voidaan hyväksyä. Valiokunta on tämän vuoksi täsmentänyt perustuslakivaliokunnan esittämällä tavalla edellä mainittua lainkohtaa siten, että hakemukset tulee käsitellä niiden vireilletulon mukaisesti järjestyksessä.

Kokonaiskiintiöiden ei arvioida täyttyvän vielä useaan vuoteen. Valiokunta pitääkin tarpeellisena täydentää tätä ns. kauppa kiinni -sääntelyä. Tähän liittyen on aiheellista selvittää, miten vastaava ongelma on ratkaistu muissa mais-

sa ja mitä mahdollisia ongelmia ratkaisutapoihin on liittynyt.

Järjestelmän hallinnointi. Syöttötariffi on elinkeinotuki, ja siihen liittyvä hallinnointi vastaa esimerkiksi valtionavustuslain (688/2001) ja valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) nojalla myönnettävien elinkeinotukien hallinnointia.

Lakiehdotuksen mukaisesti tariffin maksusta haetaan kunkin tariffijakson päätyttyä. Maksatuksen edellytyksenä on mm. todentajalta saatu varmennus annettujen tietojen asianmukaisuudesta (HE:n 27 §). Saadun selvityksen mukaan neljä kertaa vuodessa tehtävä syöttötariffimaksun hakumenettely ja siihen liittyvä todentaminen saattaa erityisesti metsähakkeen osalta muodostua raskaaksi ja tarpeettoman tiheäksi. Valiokunta esittää tämän vuoksi (mietinnön 28 §), että metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaa syöttötariffia on mahdollista hakea samanaikaisesti enintään neljän perättäisen tariffijakson osalta. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että hallinnoinnin sujuvuutta seurataan ja arvioidaan, miten sitä voitaisiin EU:n valtiontukisääntely huomioon ottaen mahdollisesti keventää ja tehostaa.

Kierrätyspolttoaine. Lakiehdotukseen sisältyvä kierrätyspolttoaineelle maksettava kiinteä sähkön tuotantotuki vastaa sähköverolain 8 §:n mukaista tukea (2,5 euroa/MWh), joka lakiehdotuksen nojalla kumottaisiin. Kierrätyspolttoaineen rinnakkaispolton kannattavuutta selvitetäessä on käynyt ilmi, että kierrätyspolttoaineen käyttö on kannattavaa suhteessa kilpaileviin polttoaineisiin. Tuen hyväksyttävyys on tämän vuoksi EU:n valtiontukisääntelyn kannalta ongelmallinen. Edellä olevan vuoksi valiokunta esittää, ettei kierrätyspolttoaineelle maksettaisi jatkossa kiinteää sähkön tuotantotukea eikä lakiin sisällytettäisi kierrätyspolttoainetta koskevia säännöksiä. Valiokunta pitää kierrätyspolttoainetta tärkeänä energialähteenä. Onkin tarkoin seurattava, että olosuhteet mahdollistavat jatkossakin kierrätyspolttoaineen kannattavan käytön.

Voimaantulo. Tukijärjestelmää koskeva notifiikaatioprosessi on vielä kesken, eikä tämän vuoksi ole vielä varmuutta, missä muodossa komissio hyväksyy ehdotetun järjestelmän voimaansaattamisen. Koska on tärkeää, että järjestelmän käyttöönotto voi tapahtua heti komission päätöksen jälkeen, on tarkoituksenmukaista saattaa osa sääntelystä (kuten todentajien hyväksyminen, ennakkotietopäätökset ja ennakoilmoitus) voimaan mahdollisimman pian. Tämän vuoksi valiokunta esittää, että lain voimaantuloa porrastetaan siten (mietinnön 61 §), että lainkohdat, joissa on määritelty tukitaso, tuen jaksottuminen, syöttötariffijärjestelmään hyväksyminen ja oikeus kiinteään tukeen, saatetaan voimaan valtioneuvoston asetuksella vasta komission hyväksymispäätöksen jälkeen. Muilta osin laki saatettaisiin voimaan mahdollisimman pian.

Järjestelmän jatkokehittäminen

Suunnitellut selvityshankkeet. Kuten hallituksen esityksessään todetaan (s. 20), saattaa esityksen mukaiseen tukijärjestelmään olla tarpeen tehdä muutoksia (kuten tarkistaa tukitasoja ja laajentaa järjestelmän soveltamisalaa) ennen vuotta 2020. Työ- ja elinkeinoministeriöltä saadun selvityksen mukaan parhaillaan on jo vireillä ja lähiaikoina on tarkoitus aloittaa useita selvityksiä, jotka saattavat johtaa järjestelmän laajentamiseen ja jatkokehittämiseen. Hiilen korvaamista hiilipölykattiloissa selvitetään pariaa. Vuoden 2011 aikana on tarkoitus aloittaa peltoenergian tukijärjestelmän selvittäminen, merituulivoiman edistämiseen tarvittavien keinon selvittäminen sekä pienimuotoisen sähkön tuotannon edistämisen ja biokaasun liikennekäytön edistämisen selvittäminen. Valiokunta toteaa, että biokaasuvoimaloiden osalta tulee selvittää, miten syöttötariffijärjestelmään pääsyn aikarajaus (1.1.2009 jälkeen) vaikuttaa alan kilpailutilanteeseen. Valiokunta kiirehtii selvitysten valmistumista.

Selvitystyön yhteydessä on tarpeen selvittää paitsi tukitarvetta myös kuhunkin tilanteeseen parhaiten sopivaa tukimuotoa. Esimerkiksi pienimuotoinen sähköntuotanto ei ole lähtenyt nykyisin tukimuodoin riittävästi käyntiin. Syöttö-

tariffin kaltaisen tuen sijasta saattaa esimerkiksi investointitukijärjestelmä johtaa (esim. biokaasun liikennekäytön edistämiseksi) kokonaisuuden kannalta parempaan lopputulokseen.

Tukijärjestelmän jatkokehittämisen ohella on tärkeää kehittää myös muuta sääntely-ympäristöä. Esimerkiksi tuulivoiman lisärakentamisen kannalta sekä ympäristövaikutusten arviointi- että kaavoitus- ja lupamenettelyjen sujuvoittaminen ovat olennaisia. Tähän liittyvä valmistelutyö on vireillä ympäristöministeriössä. Valiokunta pitää tärkeänä myös tuulivoimaloiden tutkavaikutusten selvittämistä koskevan työn ripeää eteenpäin viemistä.

Ahvenanmaa. Ahvenanmaan maakunnassa sijaitsevat voimalaitokset on rajattu lakiehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (s. 6) pitänyt rajausta Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaisena. Itsehallintolain 18 §:n 22 kohdan mukaan elinkeinotoiminta kuuluu maakunnan lainsäädäntövaltaan, eikä valtakunnan lailla voida näin ollen yksipuolisesti säätää tuen myöntämisestä. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin todennut, että valtakunta ja maakunta voivat yhdessä sopia sellaisen järjestelmän luomisesta, jonka mukaan tukea maksetaan myös Ahvenanmaalla toimiville voimalaitoksille. Jos valtakunta ja maakunta päättävät luoda yhteisen syöttötariffijärjestelmän, maakunnan rahoitusosuudesta voitaisiin sopia itsehallintolain 32 §:n mukaisella sopimusasetuksella.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että Ahvenanmaan hyviä tuuliolosuhteita pyritään tehokkaasti hyödyntämään uusiutuvan energian velvoitetta täytettäessä. Ahvenanmaan osuus Suomen uusiutuvien loppukulutuksesta on tällä hetkellä noin 0,1 %. Maakunnassa vireillä olevat tuulivoimahankkeet (2 x 18 MW) lisäävät Ahvenanmaan osuutta Suomen uusiutuvasta vuoden 2020 tilanteessa enintään 0,08 %. Lisäksi maakunnassa aietasolla vireillä oleva suurehko tuulivoimalahanke (100 MW) lisää Ahvenanmaan osuutta Suomen uusiutuvasta vuoden 2020 tilanteessa enintään 0,24 %.

Itsehallintolain (59 b §:n 1 mom.) mukaisesti maakunta vastaa sen toimivaltaan kuuluvilla aloilla EU-asioiden ja EU-lainsäädännöstä johtuvien sitoumusten täytäntöönpanosta ja tästä aiheutuvista kustannuksista. Valiokunta pitää tärkeänä, että valtakunta ja maakunta ripeästi sopivat maakunnan velvoitteen suuruudesta. Maakunta voi itse päättää osuutensa täyttämistavasta, eli se voi lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä, tehostaa energian säästöä ja parantaa energiatehokkuutta. Maakunnan RES-direktiiviin perustuva toimintasuunnitelma tulee toimittaa komissiolle kansallisen toimintasuunnitelman liitteeksi.

Talousvaliokunta toteaa, että esityksen mukaisten tukien maksaminen Ahvenanmaalla toimiville voimalaitoksille tai tuen kanavointi maakuntahallitukselle edellyttävät lainsäädäntö- ja toimivaltakysymysten sekä maakunnan ja valtakunnan taloudenhoidon suhteisiin liittyvien kysymysten jatkoselvittämistä. Valiokunta pitää tärkeänä, että selvitystyö aloitetaan mahdollisimman nopeasti.

Seuranta. Uusi sääntely edellyttää sen vaikutusten tarkkaa seurantaa, johon on jo varauduttu. Seurannassa on tarpeen kiinnittää huomiota paitsi siihen, kuinka sääntely edesauttaa uusiutuvan energian lisäämistä, myös sääntelyn yhteensopivuuteen muiden tuki-instrumenttien kanssa ja nyt luotavan hallinnollisen menettelyn toimivuuteen. Ympäristövaliokunnan tapaan talousvaliokunta pitää tärkeänä myös riskinarvioinnin laatimista ja ympäristövaikutusten seurantaa. Talousvaliokunta edellyttää, että sille annetaan kokonaisselvitys uusiutuvan energian tukijärjestelmän toimivuudesta ja lisäämistavoitteiden täyttymisestä syksyllä 2012.

Yksityiskohtaiset perustelut

2 §. *Lain soveltamisala.* Kierrätyspolttoaine on poistettu säännöksen soveltamisalasta, koska sillä tuotetun sähkön tuotanto on tehtyjen selvitysten mukaan ilman tukeakin kannattavaa eikä tukea sen vuoksi voida pitää EU:n valtiontukisääntelyn mukaisena.

5 §. *Määritelmät.* Kierrätyspolttoaine on poistettu säännöksen soveltamisalasta edellä 2 §:ssä todettujen syiden vuoksi.

6 §. *Syöttötariffijärjestelmä.* Pykälään on lisätty uusi 3 momentti, jossa perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla säädetään velvoitteesta käsitellä hakemukset niiden vireilletulon mukaisessa järjestyksessä. Edellytyksenä on, että hakemus on tehty asianmukaisesti.

Lainkohdalla on merkitystä erityisesti tilanteessa, jossa tariffikiintiö on täyttymässä eikä kaikkia hakemuksia voida tämän vuoksi hyväksyä järjestelmän piiriin.

17 §. *Ennakkotieto toiminnallisista ja taloudellisista edellytyksistä sähkön tuotannolle. (Uusi)* Hakemuksen yleisistä ja erityisistä hyväksymisedellytyksistä on säädetty 7—11 §:ssä. Asetetut hyväksymisedellytykset ovat pääosin yksiselitteisiä (kuten tehorajat) eikä niihin liity viranomaisharkintaa. Ainoan poikkeuksen muodostaa tuotannollisten ja taloudellisten edellytysten täyttymisen arviointi. Niiden osalta ei ole mahdollista säätää yksiselitteisistä lakiin otettavista kriteereistä, vaan harkinta on tapauskohtaista. Syöttötariffijärjestelmään hyväksymiseen ei kuitenkaan tältä osin liity tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Kaikkien edellytysten tähtyminen todetaan voimalaitoksen valmistuttua.

Talousvaliokunta katsoo, että sääntely saat-taa tältä osin muodostua esteeksi erityisesti kal-liiden tuulivoimainvestointien tekemiselle. Säh-kön tuottajan tulee etukäteen saada varmuus sii-tä, että hanke täyttää tuotannolliset ja taloudelli-set edellytykset.

Tämän vuoksi valiokunta esittää, että lakiin lisätään uusi pykälä, joka mahdollistaa määrä-aikaisesti voimassa olevan, Energiamarkkinavi-rastoa sitovan ennakkotiedon saamisen siitä, katsotaanko hankkeen täyttävän syöttötariffijär-jestelmään pääsyn edellytyksenä olevat toimin-nalliset ja taloudelliset vaatimukset.

Uuden pykälän mukaisesti Energiamarkkina-virasto antaa hakemuksesta määräajaksi, joka voi olla enintään 2 vuotta, tiedon siitä, täyttääkö hanke lain 7 §:n 1 momentissa säädetyt toimin-

nalliset ja taloudelliset edellytykset. Sähkön tuottajan tekemässä kirjallisessa hakemuksessa, jonka sisällöstä voidaan säätää tarkemmin val-tioneuvoston asetuksella, on annettava viran-omaisharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys sähkön tuotannon toiminnallisista ja taloudelli-sista edellytyksistä. Mikäli Energiamarkkinavi-rasto katsoo edellytysten täyttyvän ja ne pysyvät vähintään Energiamarkkinaviraston ennakoil-moituksessa hyväksymällä tasolla, voimassa oleva ennakkotieto sitoo virastoa sen tehdessä 15 §:ssä tarkoitettua hakemuksen hyväksymis-päätöstä.

24 (23) §. *Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotan-totukeen oikeuttava sähkön tuotanto.* Säännöstä on täydennetty siten, että myös sähkön tuottajan tai käyttäjän oman mittarin lukema voidaan hy-väksyä syöttötariffin laskentaperusteeksi sil-loin, kun sähköä käytetään tuotantolaitoksen alueella ennen sähkön syöttämistä jakeluverk-koon.

26 ja 27 (25 ja 26) §. Pykäliin on tehty uuden 17 §:n aiheuttamat muutokset pykäläviittauk-siin.

28 (27) §. *Maksettavan syöttötariffin määräyty-minen.* Pykälään on lisätty uusi 2 momentti. Saa-dun selvityksen mukaan neljä kertaa vuodessa tehtävä syöttötariffimaksun hakumenettely sii-hen liittyvine todentamisprosesseineen saattaa erityisesti metsähakkeen osalta muodostua ras-kaaksi ja tarpeettoman tiheäksi. Valiokunta esit-tää tämän vuoksi, että metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaa syöttötariffia on mahdol-lista hakea samanaikaisesti enintään neljän pe-rättäisen tariffijakson osalta.

Lisäksi pykälään on tehty uuden 17 §:n aiheuttamat muutokset pykäläviittauksiin.

29 (28) §. *Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle.* Pykälään on tehty uuden 17 §:n aiheuttama muutos pykäläviittaukseen.

30 (29) §. *Kiinteä sähkön tuotantotuki.* Sään-nöksen 1 momentissa käytettyä terminologiaa on täsmennetty ja lisäksi poistettu kierrätyspoltto-

aine säännöksen soveltamisalasta edellä 2 §:ssä todettujen syiden vuoksi. Teknisenä muutoksena on korjattu pykäläviittaus.

31 (30) §. *Kiinteän sähkön tuotantotuen saamisen edellytykset.* Talousvaliokunta täsmentää säännöksen perusteluja siten, että metsähakevoimalla voi saada kiinteää sähkön tuotantotukea ennen kuin sille alkaa kertyä syöttötariffia.

32 ja 33 (31 ja 32) §. Pykäläviittaukset on korjattu ottamalla huomioon uusi 17 §.

34 (33) §. *Kiinteän sähkön tuotantotuen maksamista koskeva rajoitus.* Kierrätyspolttoaine on poistettu säännöksen soveltamisalasta edellä 2 §:ssä todettujen syiden vuoksi.

36, 37, 39, 40 ja 42 (35, 36, 38, 39 ja 41) §. Pykäläviittaukset on korjattu ottamalla huomioon uusi 17 §.

48 (47) §. *Syöttötariffisäännösten rikkominen.* Säännöksen sanamuotoa on täsmennetty ja tehty uuden 17 §:n edellyttämät muutokset pykäläviittauksiin.

49, 51, ja 53 (48, 50 ja 52) §. Pykäläviittaukset on korjattu ottamalla huomioon uusi 17 §.

55 (54) §. *Muutoksenhaku Energiamarkkinaviraston päätökseen.* Säännöstä on täydennetty ja korjattu edellä ehdotetun uuden 17 §:n vuoksi.

57 ja 60 (56 ja 59) §. Pykäläviittaukset on korjattu ottamalla huomioon uusi 17 §.

61 (60) §. *Voimaantulo.* Pykälään on lisätty uusi 2 momentti. Lain nojalla annettava tuki on valtiontukea, jonka maksamiselle tulee saada Euroopan unionin komission hyväksyntä. Hy-

väksymisprosessi on vielä vireillä, eikä näin ollen ole varmuutta, hyväksyykö komissio esitetyn mukaiset tukitasot. Tämän vuoksi voimaantulosäännöstä on muutettu siten, että lainkohdat, joissa on määritelty tukitaso, tuen jaksottuminen, syöttötariffijärjestelmään hyväksyminen ja oikeus kiinteään tukeen, saatetaan voimaan valtioneuvoston asetuksella komission hyväksymispäätöksen jälkeen. Oikeus syöttötariffiin ja kiinteään sähkön tuotantotukeen samoin kuin niiden maksatus voisivat alkaa vasta EU:n komission hyväksyttyä lakiehdotukseen sisältyvät valtiontuet. Tämän vuoksi syöttötariffijärjestelmään ei myöskään voitaisi hyväksyä voimaloita ennen komission päätöstä.

62 (61) §. *Siirtymä kautena maksettavaa tukea koskevat säännökset.* Pykäläviittaukset on korjattu ottamalla huomioon uusi 17 §.

Pykälän 2 momenttia sovellettaessa tulee ottaa huomioon edellä 61 §:ään tehty muutos. Syöttötariffia voidaan maksaa vain niiltä jaksoilta, jolloin sähkön tuottaja on kuulunut syöttötariffijärjestelmään. Järjestelmään pääsy puolestaan edellyttää, että lain 15 § on ensin saatettu asetuksella voimaan.

63 (62) §. *Käyttöön otetun voimalaitoksen hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään.* Säännöksen 2 momenttia on täydennetty eri voimalaitosten saattamiseksi yhdenvertaiseen asemaan. Valtiontuen palauttamista koskeva vaatimus kohdistuu siten myös biokaasuvoimalaan biokaasua tuottavaan biokaasulaitokseen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

*Valiokunnan muutosehdotukset***Laki****uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku
Yleiset säännökset

1 §
(Kuten HE)

2 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään valtion varoista tuuli-
voimalla, biokaasulla, puupolttoaineella ja vesi-
voimalla (*poist.*) tuotetusta sähköstä maksetta-
vasta tuotantotuesta.

3 ja 4 §
(Kuten HE)

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
(1—9 kohta kuten HE)
(10 ja 11 kohta *poist.*)
(10—12 kohta kuten HE:n 12—14 kohta)

2 luku

Hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään

6 §

Syöttötariffijärjestelmä

(1 ja 2 mom. kuten HE)

*Etuoikeus tulla hyväksytyksi syöttötariffijär-
jestelmään on sillä sähkön tuottajalla, joka on
ensimmäisenä hakenut hyväksymistä 14 §:ssä
säädetyllä tavalla. (Uusi)*

7—16 §
(Kuten HE)

17 § (Uusi)

**Ennakkotieto toiminnallisista ja taloudellisista
edellytyksistä sähkön tuotannolle**

*Energiamarkkinavirasto antaa sähkön tuotta-
jan kirjallisesta hakemuksesta tiedon siitä, täyt-
tääkö hanke 7 §:n 1 momentissa säädetty toimin-
nalliset ja taloudelliset edellytykset (**ennakko-
tieto**). Ennakkotieto annetaan määräajaksi, kui-
tenkin enintään kahdeksi vuodeksi. Hakemukses-
sa on esitettävä viranomaisharkinnan kannalta
tarpeellinen selvitys sähkön tuotannon toimin-
nallisista ja taloudellisista edellytyksistä.*

*Energiamarkkinaviraston on noudatettava
ennakkotietoa sen voimassaolon ajan 15 §:ssä
tarkoitettua päätöstä tehdessään.*

*Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voi-
daan antaa valtioneuvoston asetuksella.*

18—22 (17—21) §
(Kuten HE)

3 luku

Syöttötariffin maksaminen

23 (22) §
(Kuten HE)

24 (23) §

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto

(1 mom. kuten HE)

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto määräytyy sen verkonhaltijan mittarilukeman perusteella, jonka verkkoon sähkön tuottaja on liittynyt. Sähkön tuotanto voi määräytyä myös sähkön tuottajan tai sähkön käyttäjän mittarilukeman perusteella, kun kyse on muusta kuin jakeluverkkoon syötetystä sähköstä. Sähkön tuotanto ei kuitenkaan oikeuta tavoitehintaan eikä muuttuvaan tuotantotukeen niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

25 (24) §
(Kuten HE)

26 (25) §

Lämpöpremiolla korotettu syöttötariffi

(1—3 mom. kuten HE)

Mitä 24 §:ssä säädetään tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta, koskee myös lämpöpreemioon oikeuttavaa sähkön tuotantoa.

(5 mom. kuten HE)

27 (26) §

Selvitys syöttötariffin maksamista varten

Sähkön tuottajan on laadittava luotettava selvitys 24 §:n nojalla tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen sekä 26 §:n nojalla lämpöpreemioon oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

(2 mom. kuten HE)

28 (27) §

Maksettavan syöttötariffin määräytyminen

(1 mom. kuten HE)

Hakemus, joka koskee metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaa syöttötariffia, voi koskea samanaikaisesti enintään neljää perättäistä tariffijaksoa. Syöttötariffin saamiseksi sähkön tuottajan on toimitettava hakemus Energiamarkkinavirastolle kahden kuukauden kuluessa viimeisen haettavan tariffijakson päättymisestä. (Uusi)

Hakemuksessa tulee olla 27 §:ssä tarkoitettu selvitys, todentajan varmennus selvityksessä esitettyjen tietojen asianmukaisuudesta sekä oikeat ja riittävät tiedot syöttötariffin maksamisen kannalta tarpeellisista muista seikoista. (HE:n 2 mom.)

(4 ja 5 mom. kuten HE:n 3 ja 4 mom.)

29 (28) §

Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle

Energiamarkkinavirasto maksaa sähkön tuottajalle syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä voimalaitoksessa tuotetun sähkön perusteella syöttötariffin tariffijaksolta, jos sähkön tuottaja on toimittanut Energiamarkkinavirastolle hakemuksen 28 §:n mukaisesti.

4 luku

Kiinteä sähkön tuotantotuki ja sen maksaminen

30 (29) §

Kiinteä sähkön tuotantotuki

Tuulivoimalla, metsähakkeella, biokaasulla ja vesivoimalla (*poist.*) tuotetusta sähköstä maksetaan sähkön tuottajalle kiinteää sähkön tuotantotukea, jos 31 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty edellytykset tuen maksamiselle ovat olemassa.

Tukea maksetaan:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

(3 kohta *poist.*)

31 (30) §
(Kuten HE)

32 (31) §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Sähkön tuottajan on tehtävä Energiamarkkinavirastolle kirjallinen ilmoitus kiinteän sähkön tuotantotuen saajaksi rekisteröitymistä varten. Ilmoituksessa tulee olla ne sähkön tuottajaa ja voimalaitosta koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen tuen maksamiseksi. Ilmoitus tulee tehdä, ennen kuin tukea 36 §:n mukaisesti ensimmäisen kerran haetaan.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

33 (32) §

Kiinteään sähkön tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto

Kiinteään sähkön tuotantotukeen oikeuttavaan sähkön tuotantoon sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta. Tukea maksetaan kuitenkin myös niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen.

34 (33) §

Kiinteän sähkön tuotantotuen maksamista koskeva rajoitus

(1 mom. kuten HE)

Kiinteää sähkön tuotantotukea ei myöskään makseta:

1) tuulivoimalla, biokaasulla *tai* vesivoimalla (*poist.*) tuotetusta sähköstä, jos sähkön markkinahinnan keskiarvo kalenterivuonna ylittää 76,6 euroa megawattitunnilta;

(2 kohta kuten HE)

(3 mom. kuten HE)

35 (34) §
(Kuten HE)

36 (35) §

Maksettavan kiinteän sähkön tuotantotuen määräytyminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Hakemukseen sovelletaan, mitä 28 §:n 2 momentissa säädetään syöttötariffin saamista koskevasta hakemuksesta.

37 (36) §

Kiinteän sähkön tuotantotuen maksaminen sähkön tuottajalle

Energiamarkkinavirasto maksaa 32 §:n mukaisesti rekisteröityneelle sähkön tuottajalle kiinteän sähkön tuotantotuen kalenterivuodelta, jos sähkön tuottaja on toimittanut Energiamarkkinavirastolle hakemuksen 36 §:n mukaisesti.

5 luku

Todentajat

38 (37) §
(Kuten HE)

39 (38) §

Todentajaksi hyväksyminen

Energiamarkkinavirasto hyväksyy hakemuksesta suomalaisen yhteisön tai säätiön taikka tällaisen osan todentajaksi, jos 38 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti.

(2 mom. kuten HE)

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa hyväksytty todentaja rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 38 §:ssä säädetty edellytykset sekä hyväksymisessä on noudatettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa säädettyä vastaavaa menettelyä.

(4 mom. kuten HE)

40 (39) §

Todentajan tehtävät

Todentaja antaa 14 ja 28 §:ssä tarkoitettut varmennukset.

(2 mom. kuten HE)

Todentajan on ilmoitettava Energiamarkkinavirastolle muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 38 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymiseen.

(4 ja 5 mom. kuten HE)

41 (40) §

(Kuten HE)

42 (41) §

Todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen ja peruuttaminen

Energiamarkkinavirasto voi muuttaa todentajaksi hyväksymistä koskevassa päätöksessä määriteltäviä pätevyysaluetta. Pätevyysalueen muuttamiseen sovelletaan, mitä 38 §:ssä ja 39 §:n 1 momentissa säädetään todentajaksi hyväksymisestä ja sen edellytyksistä. Energiamarkkinavirasto voi myös muuttaa päätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että todentajan tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Määräyksen muuttamiseen sovelletaan, mitä 39 §:n 2 momentissa säädetään hyväksymispäätöksen sisällöstä. Pätevyysalueen ja määräyksen muuttamista koskeva asia voi tulla vireille myös todentajan hakemuksesta.

(2 mom. kuten HE)

6 luku

Valvonta

43—47 (42—46) §

(Kuten HE)

48 (47) §

Syöttötariffisäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 22 §:n 2 tai 3 momentissa taikka 31 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettyä velvollisuutta taikka

2) antaa 27 tai 35 §:ssä tarkoitettussa selvityksessä virheellisiä tietoja,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *syöttötariffisäännösten rikkomisesta* sakkoon.

(2 mom. kuten HE)

Se, joka rikkoo 46 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

49 (48) §

Maksatuksen keskeytys

Energiamarkkinavirasto voi päätöksellään keskeyttää syöttötariffin tai kiinteän sähkön tuotantotuen maksatuksen, jos:

1) on perusteita epäillä, että sähkön tuottaja on 18 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä taikka että 7—11 tai 31 §:ssä säädetty edellytykset eivät enää täyty;

(2 kohta kuten HE)

3) sähkön tuottaja ei ole noudattanut 46 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä.

(2—4 mom. kuten HE)

7 luku

Tuen palauttaminen ja takaisinperintä

50 (49) §

(Kuten HE)

51 (50) §

Takaisinperintä

Energiamarkkinaviraston on päätöksellään määrättävä jo maksettu syöttötariffi tai kiinteä

sähkön tuotantotuki perittäväksi takaisin, jos sähkön tuottaja:

1) ei ole noudattanut 49 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä; taikka

2) on jättänyt palauttamatta sellaisen syöttötariffin tai kiinteän sähkön tuotantotuen taikka sen osan, joka 50 §:n mukaan on palautettava.

Energiamarkkinavirasto voi määrätä jo maksetun syöttötariffin tai kiinteän sähkön tuotantotuen taikka sen osan perittäväksi takaisin, jos sähkön tuottaja:

1) on 18 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa menettelyssä;

(2 kohta kuten HE)

3) on kieltäytynyt antamasta 43 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai 45 §:n 2 momentissa tarkoitettua aineistoa taikka avustamasta tarkastuksessa 45 §:n 3 momentin mukaisesti.

(3 mom. kuten HE)

52 (51) §
(Kuten HE)

53 (52) §

Takaisinperinnän ja palauttamisen määräaika

Energiamarkkinaviraston on tehtävä takaisinperintää koskeva päätös viipymättä sen jälkeen, kun Energiamarkkinaviraston tietoon on tullut 51 §:ssä tarkoitettu seikka.

Syöttötariffin taikka sille maksettavan koron tai viivästyskoron takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut hyväksymispäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta. Vastaavasti velvollisuus syöttötariffin palauttamiseen 50 §:n nojalla raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut hyväksymispäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.

Kiinteän sähkön tuotantotuen taikka sille maksettavan koron tai viivästyskoron takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut viimeisen tukierän maksamisesta. Vastaavasti velvollisuus tuen palauttamiseen 50 §:n nojalla raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut viimeisen tukierän maksamisesta.

54 (53) §
(Kuten HE)

8 luku

Erinäiset säännökset

55 (54) §

Muutoksenhaku Energiamarkkinaviraston päätökseen

Energiamarkkinaviraston 17, 28, 36, 49, 51 tai 54 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus tehdään Energiamarkkinavirastolle.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

56 (55) §
(Kuten HE)

57 (56) §

Päätöksen täytäntöönpano

Energiamarkkinaviraston 49 tai 54 §:n nojalla antama päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää.

Energiamarkkinaviraston 42 §:n 2 momentin taikka 46 tai 51 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää.

58 ja 59 (57 ja 58) §
(Kuten HE)

60 (59) §

Tietojen toimittaminen Energiamarkkinavirastolle

Sähkön tuottajan tulee toimittaa Energiamarkkinavirastolle 28 ja 36 §:ssä tarkoitettu hakemus sähköisesti.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

9 luku

Voimaantulo

61 (60) §

Voimaantulo

(1 mom. kuten HE)

Edellä 1 momentista poiketen 15 §, 16 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentin 2 kohta, 23 §, 25 §:n 3 momentti, 26 §:n 1 momentti, 30 §, 34 §:n 2 momentti ja 62 §:n 3 momentti tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. (Uusi)

(3 ja 4 mom. kuten HE:n 2 ja 3 mom.)

62 (61) §

Siirtymä kautena maksettavaa tukea koskevat säännökset

(1 mom. kuten HE)

Tässä laissa säädetty syöttötariffi maksetaan ensimmäisen kerran vasta, kun kolmas tariffijakso tämän lain voimaantulosta on päättynyt. Sähkön tuottaja voi kuitenkin kahden kuukauden kuluessa mainitun tariffijakson päättymisestä Energiamarkkinavirastolle toimittamallaan hakemuksella saada syöttötariffin myös kahdelta ensimmäiseltä lain voimaantulon jälkeiseltä tariffijaksolta. Tätä koskevassa hakemuksessa on

eriteltävä 28 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot tariffijaksoittain.

Tuulivoimalassa tuotetun sähkön tavoitehinta on 23 §:n 1 momentista poiketen 105,30 euroa megawattitunnilta 31 päivään joulukuuta 2015. Mainitun tavoitehinnan perusteella laskettava syöttötariffi maksetaan sähkön tuottajalle kuitenkin enintään kolmen vuoden ajan.

63 (62) §

Käyttöön otetun voimalaitoksen hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään

(1 mom. kuten HE)

Edellytyksenä kaupalliseen käyttöön otetun voimalaitoksen hyväksymiselle syöttötariffijärjestelmään on 7 ja 9—11 §:ssä säädetyn lisäksi, että voimalaitos ja biokaasuvoimalaan biokaasua tuottava biokaasulaitos on otettu uutena kaupalliseen käyttöön myöhemmin kuin 1 päivänä tammikuuta 2009. Mainituissa pykälissä säädetystä poiketen voimalaitos voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään, vaikka se on saanut valtiontukea, jos saadut valtiontuet *mukaan luki*en biokaasuvoimalaan biokaasua toimittavalle biokaasulaitokselle saatu valtiontuki on palautettu niille tuen saamisen ajankohdasta laskettuine korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaisine, kolmella prosenttiyksiköllä korotetuine korkoineen.

(3—5 mom. kuten HE)

TaVM 30/2010 vp — HE 152/2010 vp

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jouko Laxell /kok
vpj.	Mauri Salo /kesk	Eero Lehti /kok (osittain)
jäs.	Hannu Hoskonen /kesk	Päivi Lipponen /sd
	Harri Jaskari /kok	Marjo Matikainen-Kallström /kok
	Anne Kalmari /kesk	Petteri Orpo /kok
	Matti Kangas /vas	Sirpa Paatero /sd
	Toimi Kankaanniemi /kd	Oras Tynkkynen /vihr
	Miapetra Kumpula-Natri /sd (osittain)	Markku Uusipaavalniemi /ps
		Ulla-Maj Wideroos /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön osalta mietinnössä ei riittävästi painoteta hallituksen esityksen puutteiden korjaamista, jotta metsätalouden ja metsäteollisuuden raaka-aineiden hankinta saataisiin turvattua tulevaisuudessakin. Uusiutuvan energian lisäämisen myötä olisi kiinnitettävä tarkempaa huomiota puunjalostusteollisuuden toimintaedellytyksiin. On huomattava, että puun polttoa korkeampi jalostusaste on Suomen etujen mukaista, mutta toisaalta on myös mahdollista lisätä kuljetusten osalta yhteistuotantoa jalostukseen ja polttamiseen tähtäävässä puun käytössä, erityisesti ensiharvennus- ja hakkuujätepuun keräämisen osalta.

Uusiutuvan energian tuet kuitenkin tällaiseen ovat mahdollisesti vaaraksi metsäteollisuuden puun hankinnalle. Koivun polttamisrajoituksissa olisi vielä valmisteltavaa, koska Suomen metsäteollisuuden koivuntarve on suuri tuotantoon nähden.

On myös huomattava se, että perinteisen metsäteollisuuden rinnalle on nousemassa uusia puunkäyttömahdollisuuksia kehittyvän teknologian myötä. Puumateriaalin prosessoinnin kehittyvä tulevaisuus voi olla uhattuna, jos polttoa esitetyllä tavalla lisätään. Mietinnössä ei ole kiinnitetty tarvittavaa huomiota niihin vaikutuksiin, jotka kohdistuvat kotitalouksiin sen jälkeen, kun Kela-maksun siirrolla luovutettiin noin miljardin euron vuositulot valtion kassasta työnantajille ja rahoitusvajetta paikataan energiaverotuksella, joka nostaa kuluttajien energian hintaa. Kulutuksen verottaminen on regressiivistä verotusta, eli kohdistuu suhteessa voimakkaammin sellaisiin kotitalouksiin, joilla on pienemmät tulot käytettävissä. Näin ollen hallituksen esityksellä siirrytään jälleen tulonjakoa tasaavasta progressiivisesta verotuksesta kohti tilannetta, jonka Suomi ei enää muistuta pohjoismaista hyvinvointivaltiota, jollaisena Suomi on

aikaisemmassa historian vaiheessa opittu tuntemaan muun muassa omistusta ja tuloja tasaavan progressiivisen verotuksen myötä.

Erityinen ongelma esityksessä on mahdollisuus, että Venäjältä tuotava puuhake saa tukea, mikä ei ollenkaan vastaa tarkoitusta. On huomattava, että myös Suomessa on useiden vuosien ajalta ensiharvennusta odottavia metsiä, joiden kasvua edistävää hoitoa ei näin saada vietyä eteenpäin, koska Venäjältä tuotava ja tuettu hake syrjäyttää kotimaisen hakkeen käytön puuenergiamarkkinoilla. Mietinnössä ei myöskään ole painotettu tarvittavalla tavalla turpeen polttoa yhdessä puun seassa, mitä nykyinen polttokattilatekniikka vaatii.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena pait-si 8 § muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Vastalauseen lausumaehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus

8 §

Metsähakevoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Metsähakevoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään vain, jos:

1) sen generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 100 kilovolttiampeeria; (*poist.*)

2) se ei kuulu eikä ole kuulunut syöttötariffijärjestelmään; *sekä*

3) sähköntuotannossa energiaksi poltettu raaka-aine on kotimaista. (Uusi)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää 31.1.2011 mennessä mahdollisuudet peruuttaa työnantajien Kela-maksun poisto, jotta energiaverotuksen lisääminen voidaan peruuttaa tai vaihtoehtoisesti selvittää korvaavaa progressiivista veromallia epätasa-arvoa li-

säävän regressiivisen energiaverotuksen sijasta. Energiaverotuksen lisääminen kohtelisi kotitalouksien lisäksi myös metsäteollisuutta ankarammin kuin muuta teollisuutta, koska sen saama hyöty Kela-maksun poistosta on huomattavasti pienempi kuin suorat energiaverojen haittavaikutukset ja metsäteollisuuden raaka-aineen saanti voi energiaverotuksen esitetyssä mallissa vaarantua.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2010

Matti Kangas /vas

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallituksen esitys uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta sisältää tuulivoimaan, biokaasuun ja puupolttoaineeseen perustuvan sähkön tuotannon tuet ja tukijärjestelmät. Esitys talousvaliokunnan tekemin tarkennuksin ja muutoksin on pääosin kannatettava.

Esityksen puutteena on peltobiomassan jättäminen tuen ulkopuolelle. Se tulee mahdollisimman pian sisällyttää tuen piiriin, koska se sisältää merkittävän energiapotentiaalin. Lisäksi pienet alle 100 kVA:n biokaasuvoimalat ehdotetaan jätettäväksi tuen ulkopuolelle. Hallinnollisten kustannusten suuruus ei riitä perusteluksi sille, että suuri määrä mm. maatiloja ei voi hyödyntää lain isommille yksiköille suomia tukijärjestelmiä. Raja on alennettava 50 kVA:iin, joka on veroedun yläraja. Ongelmana on pidettävä myös tiukkaa vaatimusta käytettyjen osien käytön kiellosta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitasi 10 § muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus) .

Vastalauseen muutosehdotus

10 §

Biokaasuvoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Biokaasuvoimala voidaan hyväksyä syöttötärfijärjestelmään vain, jos:

(1 ja 2 kohta kuten TaVM)

3) sen generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 50 kilovolttiampeeria; sekä
(4 kohta kuten TaVM)
(2 mom kuten TaVM)

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2010

Toimi Kankaanniemi /kd

VASTALAUSE 3

Perustelut

Hallituksen esitys uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta on laaja ja monimutkainen esitys. Esitys jää monelta kohdilta tulokannanvaraiseksi, epämääräiseksi ja jatkoselvitysten varaan.

Syöttötariffijärjestelmän ulkopuolelle rajataan alle 100 kilovolttiampeerin generaattorit. Tehon alarajaa olisi voitu laskea 50 kilovolttiampeerin generaattoreihin ja olisi samalla toteutettu energiaverosityksessä uudistus, jossa maatalouden sähköveropalautus poistettaisiin. Näin maataloudessa ohjattaisiin käyttämään uusiutuvia energialähteitä sähköntuotannossa.

Lain huonosta valmistelusta kertovat hyvin järjestelmän jatkokehittämistarpeet mm. tukijärjestelmän osalta. Tällainen useiden selvitysten ja uudistusten vireilläolo voi vesittää esitetyn lain alkuperäisten tavoitteiden toteutumisen sekä johtaa tukien päällekkäisyyteen. Pahimmillaan koko uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta tulee monimutkainen ja liian kallis toteuttaa veronmaksajille ja sähkönkäyttäjille.

Siirtymäkautena maksettavaa tukiaikaa pitää jatkaa esityksen mukaisesta 31 päivästä joulukuuta 2015 vuodelle eteenpäin, koska puolustusvoimien tutkaselvitys tuulimyllyjen haittavaikutuksista on kesken ja tuulimyllyalueiden kaavoitusprosessit ovat esityksessä olevan päivämäärän kannalta liian pitkiä.

Ehdotus
Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena pait-si 62 § muutettuna seuraavasti:

62 (61) §

Siirtymäkautena maksettavaa tukea koskevat säännökset

(1 ja 2 mom. kuten TaVM)

Tuulivoimalassa tuotetun sähkön tavoitehinta on 23 §:n 1 momentista poiketen 105,30 euroa megawattitunnilta 31 päivään joulukuuta 2016. Mainitun tavoitehinnan perusteella laskettava syöttötariffi maksetaan sähkön tuottajalle kuitenkin enintään kolmen vuoden ajan.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2010

Jouko Skinnari /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Päivi Lipponen /sd
Sirpa Paatero /sd